

„Niebo na Ziemi”, czyli Muzeum Ikon w Supraślu

Wystawa ikon miniaturowych, noc muzeów na Grabarce, poplenerowa ekspozycja „Słowo stało się Ciałem”, a na koniec roku ikony Danyły Mowczana – to główne wydarzenia zaplanowane na rok 2021 przez Muzeum Ikon w Supraślu. Na zwiedzających czekają też ciekawe wystawy stałe i czasowe. Można tu m.in. oglądać prace Jerzego Nowosielskiego udostępnione przez Muzeum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Muzeum zaprasza do swoich wnętrz po zniesieniu ograniczeń w funkcjonowaniu instytucji kultury.

To jedno z najciekawszych miejsc na kulturalnej mapie województwa podlaskiego. Usytuowane na tyłach dawnego Pałacu Archimandrytów, na terenie Monasteru Zwiastowania Przenajświętszej Bogurodzicy, przyciąga nie tylko bogactwem zbiorów, ale również wyjątkową atmosferą.

Zbiory liczą około 1200 XVIII i XIX-wiecznych ikon, przedmiotów sakralnych i unikalnych fresków zachowanych z ruin cerkwi p.w. Zwiastowania NMP w Supraślu. Obok ikon zabytkowych są też współczesne.

Św. Paweł odkryty przypadkiem

Obecnie można oglądać tam m.in. prace Jerzego Nowosielskiego, artysty uważanego za jednego z najwybitniejszych współczesnych pisarzy ikon. Ekspozycja znajduje się w sali noszącej imię artysty – wcześniej w tym miejscu była cela mnicha ikonografa, ale jak wyjaśnia Ewa Zalewska, kierownik Muzeum Ikon – „postać mnicha zrobiona była z takiego tworzywa, które nie przetrwało próby czasu”.

Zobaczmy tu m.in. słynne „Przemienienie na Górze Tabor”. Są tu również ikony Chrystusa Pantokratora i św. Pawła, z którymi wiąże się niezwykła historia.

- Wizerunek św. Pawła został odkryty podczas prac konserwatorskich. Przez kilkadziesiąt lat był ukryty pod ikoną Chrystusa Pantokratora. Być może był to celowy zabieg autora – opowiada Ewa Zalewska.

Ikona w miniaturze

W drugiej połowie kwietnia Muzeum zaplanowało wystawę ikon miniaturowych.

- Chcemy pokazać ikonę nie tylko w kontekście liturgicznym, domowym – mówi Piotr Sawicki, który wspólnie z Katarzyną Antonowicz przygotowuje wystawę. – Jest też ikona podróżna, a skoro podróżna to i jej gabaryty muszą być niewielkie.

Na wystawie zostanie zaprezentowanych około stu eksponatów pochodzących z prywatnej kolekcji.

- Będziemy starali się pokazać ikony niemetalowe, pisane na desce – zapowiada Katarzyna Antonowicz.

Wśród zabytków będą też ikony w różnej formie, np. jako jaja wielkanocne.

„Niebo na Ziemi” - Noc Muzeów na Świętej Górze Grabarce

To będzie nie lada wydarzenie – po raz pierwszy na noc muzeów Muzeum Ikon zaprasza na świętą Górę Grabarkę. Zostanie tam przygotowana wystawa ikon pisanych przez siostry z żeńskiego klasztoru Świętych Marty i Marii. Zobaczymy około dwudziestu prac.

- Siostry, oprócz tego, że ich podstawowym zajęciem jest modlitwa, to jeszcze tę modlitwę przelewają w twórczość i na deskę – mówi ikonograf Anna Motowicka. I dodaje – Wiadomo, że ikona pomaga w modlitwie, czyli jest to najlepsze miejsce do ich tworzenia. Wystawa będzie nosić tytuł „Niebo na Ziemi” – Niebo na ziemi jest tam, gdzie ludzie się modlą.

Oprócz wystawy będzie też można zajrzeć do pracowni siostr i zobaczyć ich warsztat pracy. Dla zwiedzających otworzy się też grabarski klasztor.

Ciekawych wydarzeń nie zabraknie również w samym Supraślu. Tutaj odwiedzić będzie można m.in. męski klasztor Zwiastowania Przenajświętszej Bogurodzicy.

W tym roku Noc Muzeów zaplanowano na 15 maja. Oczywiście to, czy wydarzenia odbędą się stacjonarnie, zależy od sytuacji epidemicznej.

„Słowo stało się Ciałem” – ikony pisane w Nowicy

We wrześniu ubiegłego roku już po raz dwunasty w Nowicy w Beskidzie Niskim odbył się plener ikonograficzny. Spotkali się tam artyści m.in. z Ukrainy, Serbii, Białorusi, Rosji. Temat spotkania brzmiał „Słowo stało się Ciałem”.

- Do Nowicy przyjeżdżają osoby, które doskonale znają się na ikonie, artyści z różnych państw, którzy przybywają w to jedno miejsce po to, aby przez dwa tygodnie zagłębiać się w tematyce ikony – podkreśla Ewa Zalewska.

W Nowicy powstało około pięćdziesięciu prac, które obecnie są prezentowane w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej. Do Muzeum Ikon trafią na przełomie czerwca i lipca.

Danyło Mowczan – plan na lekkie wyciszenie

Pod koniec roku Muzeum planuje wystawę ikon Danyły Mowczana. Ten znakomity lwowski artysta inspirował się twórczością Jerzego Nowosielskiego.

- Wykorzystuje twórczość Nowosielskiego jako swego rodzaju natchnienie, jako podstawę do poszukiwania własnej ścieżki twórczej – podkreśla Ewa Zalewska.

Dodaje również, że prace artysty wymagają skupienia i ciszy wewnętrznej.

- Są to prace bardzo piękne i nastrojowe, zmuszają do lekkiego wyciszenia, a koniec roku to dobry czas na porzucenie pośpiechu, wyhamowania, refleksji.

Ikonę Danyły Mowczana prawdopodobnie zobaczymy w listopadzie bądź w grudniu –

teny, który powinien być przestrzegany, w niepełnym zakresie. Termin zależy od rozwoju sytuacji epidemicznej.

Muzeum Ikon w Supraślu, oprócz udziału w planowanych wydarzeniach, zaprasza do zwiedzania ekspozycji dostępnych już teraz. Wspaniałe zbiory i niepowtarzalna atmosfera tego miejsca mogą być atrakcją dla osób w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach. Nie trzeba być znawcą ikonografii, żeby poczuć wyjątkowego ducha tego miejsca.

Muzeum jest czynne we wszystkie dni tygodnia oprócz poniedziałków i dni świątecznych. W czwartek zwiedzanie jest bezpłatne.

Więcej informacji o godzinach i zasadach zwiedzania znajduje się [tutaj](#).

Muzeum Ikon w Supraślu wchodzi w skład Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Jest instytucją współzarządzaną przez Samorząd Województwa Podlaskiego i Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

tekst: Aneta Kursa

red.: Barbara Likowska-Matys

fot.: Marcin Nawrocki

